

Tervetuloa taloustaitokurssille!

 Takuusätiö

Euroopan unionin
osarahoittama

ARJEN KESTÄVÄT TALOUSTAIIDOT

1. Minä ja raha
2. Näin huolehdit omista rahoistasi
3. Arjen valinnat

1. Minä ja raha

Minä ja raha: tärkeät sanat

- **Taloustaito:** rahaan liittyvä taito eli osaaminen.
- **Tulo:** raha, joka tulee tilillesi. Esimerkiksi palkka.
- **Meno:** ostos tai lasku, joka sinun pitää maksaa. Esimerkiksi vuokra.
- **Säästö:** raha, jonka laitat sivuun ja käytät myöhemmin.
- **Säästäminen, verbi:** kun laitat rahaa säästöön.
- **Velvollisuus:** asia, joka sinun pitää tehdä. Esimerkiksi vuokra pitää maksaa.

Mitä taloustaidot ovat?

Tarvitset taloustaitoja,
kun käytät rahaa.

Taloustaidot tukevat arjen
hallintaa ja hyvinvointia.

Taloustaidot ovat taitoja,
joita voi opetella.
Ne kuuluvat kaikille.

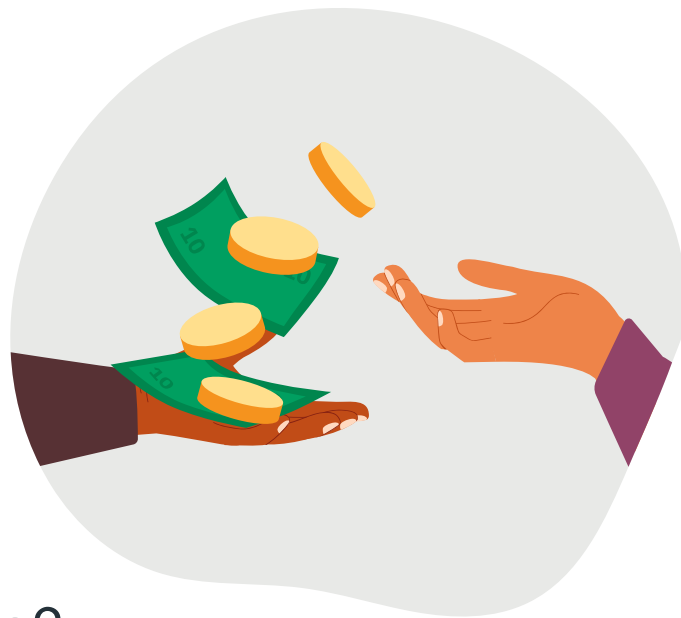

Taloustaitoja on erilaisia

Taloustaitoja ovat esimerkiksi:

- Omien tulojen ja menojen seuranta
- Hintojen vertailu
- Säästäminen
- Rahasta puhuminen

Keksitkö lisää esimerkkejä taloustaidoista?

Suomessa tarvitset monia taloustaitoja

Rahaan liittyy paljon velvollisuuksia.
Suomessa sinun pitää maksaa veroja ja
huolehtia omista laskuista.
Sinun pitää myös ilmoittaa Kelaan,
jos tilanteesi muuttuu.

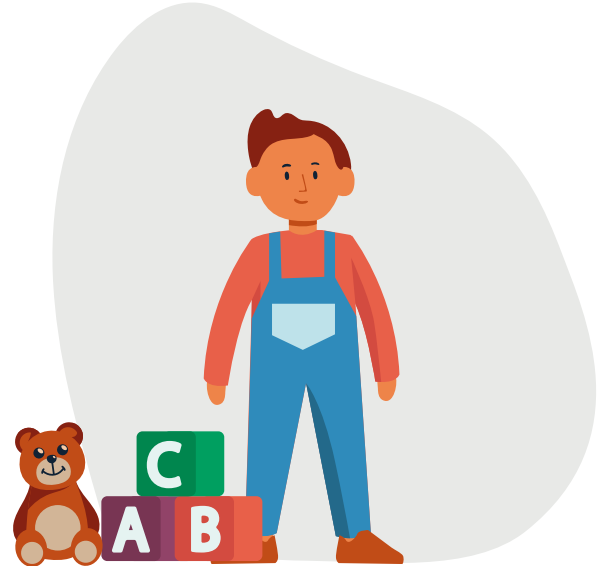
Arjessa suunnittelemme ostoksia ja laskuja.
Näitä taitoja opettelemme kurssin aikana.
Taidot vahvistuvat,
kun harjoittelet niitä.

Lapsi oppii aikuiselta.

Opit jo lapsena aikuisilta mitä raha on ja mihin sitä käytetään.

Nämä kokemukset vaikuttavat siihen, miten käytät rahaa aikuisena.

Perheessäni ei puhuttu rahasta	Kävimme perheeni kanssa yhdessä ostoksilla
Ostin omilla rahoillani makeisia	Autoin vanhempiani siivoamaan

PELATAAN!

Nosta peukalo ylös,
jos olet samaa mieltä.

Käännä peukalo alas,
jos olet eri mieltä.

Parikeskustelu:

**Puhuttiinko kotonasi rahasta,
kun olit lapsi?**

2. Näin huolehdit omista rahoistasi

Omista rahoista huolehtiminen: tärkeät sanat

- **Pankkikortti:** pankista saamasi maksukortti. Kortin avulla maksat ostokset suoraan pankkitililtä.
- **Pankkitunnukset:** tunnukset, joilla käytät verkko- ja mobiilipankkia.
- **Huijaus:** joku yrittää saada sinulta rahaa ilman lupaa.
- **Kirpputori, kirppis:** paikka, missä voit myydä tai ostaa käytettyä tavaraa.
- **Nettikirpputori:** internetissä toimiva kirpputori.

Hoida raha-asioitasi turvallisesti!

- Älä anna **pankkikorttia** tai **pankkitunnuksia** muille.
- Pidä pankkikortti ja pankkitunnukset erillään toisistaan.
- Älä koskaan kirjaudu verkkopankkiin linkistä, joka tulee WhatsApp-viestin, tekstiviestin tai sähköpostin mukana.
- Älä jaa henkilökohtaisia tietoja somessa tai keskustelupalstoilla.
Muista, että verkossa tapahtuu paljon **huijauksia**.

Testaa tietosi!

Kysymys 1:

Saako pankki tai poliisi soittaa sinulle ja kysyä pankkitunnuksiasi?

Vastaus: ei saa.

Pankki, poliisi tai muu virallinen taho ei koskaan kysy pankkitunnuksiasi puhelimesta tai sähköpostilla.

Kysymys 2:

**Onko hyvä ostaa tavaroita
nettikirpputorilta?**

Vastaus: kyllä on.

Ole kuitenkin tarkkana.
Liikkeellä on myös huijareita.
He voivat myydä tavaroita,
joita ei ole olemassa.

Kysymys 3:

Saako ystävä lainata pankkikorttiasi?

Vastaus: ei saa.

Pankkitili ja pankkitunnukset ovat henkilökohtaisia.
Voit siirtää rahaa ystävän tilille
tai lainata hänelle käteistä rahaa.

3. Arjen valinnat

Arjen valinnat: tärkeät sanat

- **Arki:** jokapäiväinen elämä.
- **Valinta:** päätös, jonka teet arjessasi.
- **Välttämätön:** pakollinen.
- **Tarpeellinen:** tärkeä tai hyödyllinen.
- **Turha:** asia, joka ei ole pakollinen tai hyödyllinen.
- **Edullinen:** halpa.
- **Ostos:** tavara, jonka ostat.

Mikä on sinulle tärkeää?

Teet **valintoja** joka päivä.
Samalla päätät,
mihin käytät rahaa.

Jos raha ei riitä kaikkeen,
sinun täytyy valita
mikä on tärkeää juuri sinulle.

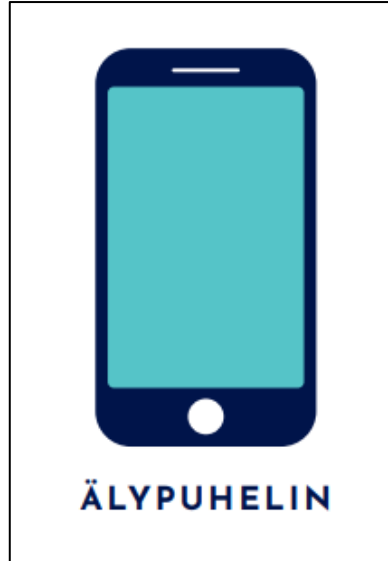

Pelataan!

Välttämätön, tarpeellinen vai turha?

Haluatko säästää rahaa ja luontoa?

Sammuta valot ja kodinkoneet, kun et käytä niitä.
Käytä pyykkikonetta silloin, kun sähkö on edullista.
Pese pyykkiä täysi koneellinen, niin säästät vettä.

Mieti isompia ostoksia yön yli.
Voit lainata tai ostaa käytettynä vaatteita, huonekaluja tai kodinkoneita.
Muista kirpputorit ja tutustu kirjastojen palveluihin.

Osta kasviksia ja hedelmiä silloin, kun ne ovat parhaimmillaan.
Tee ruokaa isompi määrä kerralla.
Voit pakastaa ruokaa ja käyttää sen myöhemmin.

Näin säästät ruokaostoksilla:

- Päätä etukäteen, paljonko käytät rahaa ostoksiin.
- Älä käy kaupassa nälkäisenä.
- Kirjoita valmis ruokalista.
- Vertaile pakkaus- ja kilohintoja.
- Hyödynnä tarjouksia.
- Edullisia ruokia ovat esimerkiksi leipä, jauhot, hiutaleet, peruna, kasvikset ja maito.

Ryhmäkeskustelu:

**Keksittekö lisää ideoita
säästämiseen?
Jakakaa ideanne muille!**

Taloustaidot
kotoutumisen
tukena

Mitä opit?

 Takuusäätö

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos, kun osallistuit taloustaitokurssille!

Tämä materiaali on laadittu Takuusäätiön
Kotouttavat taloustaidot –hankkeessa.
Materiaalille on myönnetty Selkotunnus.

Taloustaidot kotoutumisen tukena

 Takuusäätiö

Euroopan unionin
osarahoittama